

מראי מקומות- זבחים צ"ג

שהונחה דמי, אבל העיר דלאב"י כ"ע מודו
כאן דלאו כמי שהונח דמי.

(ד) **מדמה, מדם כשרה ולא מדם פסולה- הק'**
המצפה איתן, למה לי הא דמדמה, תיפוק לי'
מדכתי' אשר יזה ודרשי' בראוי להזאה
הכתוב מדבר, ודם פסולה אינה ראוי' להזאה.
ותי' בחי' הגרי"ז דתי' דנוגע אם עולה הדם
פסול על המזבח, דמצד הדין דאינו ראוי
להזאה, הא שפיר ראוי להזאה, משום דאם
עלו לא ירדו, ולכן ראוי הוא להזאה, אבל
מ"מ אם ניתז על בגד אין הבגד טעון כיבוס,
דהא הדם פסול הוא.

(ה) **אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה- הק' הגרי"ז**
(סוף לח:), למה לן קרא למעט שכבר הוזה,
תיפוק לי' דלאחר זריקה חולין גמורין הם,
דהא כבר נעשו מצוות, ולכן ודאי אין צריך
כיבוס. ותי' דצ"ל דה"א דכיון דדם הוא, ואף
דעתה כבר נפקע לחולין, מ"מ לענין כיבוס
נשאר עליהם דין זה, ולזה בעי קרא אשר יזה
דאין בהם דין כיבוס, ונשאר בצ"ע.

(ו) **בדם מהו- פרש"י**, גבי חטאת הפנימית, קיבל
פחות מכדי זיזי' וחזר ועירב, מי הואי קבלה
או לא. פי' הלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה
בדם מאי), דכוונת רש"י דדוקא בפנימיות,
כיון דכל המתנות מעכבות, א"כ נחשבות
כולן כזריקה א', וצריך לקבלם בכלי א',
משא"כ בחטאות החיצונות, יכול לקבל הדם
בארבע כוסות. וכ' דלכן גם בעולות ושלמים
יכול לקבל כל זריקה בכוס בפני עצמו מה"ט.
אולם הוסיף דלקבל שיעור זריקה אחת בשני
כוסות, גם רש"י מודה דבכל הקרבנות אינו
יכול לחלק.

(ז) **עד שלא יצתה מידו טעון כיבוס, משיצתה**
הזאה מידו אין טעון כיבוס- פרש"י, לאחר
שיצתה הזאה מידו הוי שירים באצבע, ולכן
אינו טעון כיבוס. והק' האבי עזרי (מצה"ק ח'),
ח'), למה השיריים שבאצבע טרם שהגיע את
מה שהיזה למקומה פסול להזיזי', ולכא' אם
הי' הרוח מפזר את מה שהיזה טרם שהגיע

(א) **בעי רמי בר חמא מר' חסדא, ניתז על בגד**
טמא מהו- פרש"י, האם אמרי' דכיון דנטמא
הדם בנגיעתו הו"ל דם פסול וכאילו נטמא
קודם לכן, ולכן לא בעי כיבוס, או דלמא כיון
דבעידנא דנפל עלי' אכתי כשר הוה, א"כ הוי
פסול דם וטעינת כיבוס באין כא', ושפיר
צריך כיבוס. וכ' **המצפה איתן**, דנראה דרב"ח
ור' חסדא לא ס"ל להא דאמר רבא לקמן
בסוף פרקין דדין טעונת כיבוס לאו משום
נגיעה לחוד אלא משום דהוי בלוע שנבלע
הדם בבגד, דלפי רבא לא שייך שאלת רמי בר
חמא, דהא פסול דם קדים ואתא מכי נגע
בבגד, ובכבוס לא מהני עד שנבלע בבגד.
וע"ע בקהלות יעקב (ל"ח) שהביא דגם
המרכבת המשנה כ' כן, והביא דכ' החזון
איש (כ', ד') דדוחק לומר דכל הסוגיא דכאן
שלא אליבא דהלכתא הוא, והגמ' אינו תולה
כלל בסוגיא דהתם. ולכן פי' הקה"י דאף
דהנגיעה לכא' קדם להבליעה, אולם גם זה
נחשב בב"א, והביא כע"ז מתוס' בכתובות
(ע"ב) לענין נגיעה וחתיכת אצבע, דע"כ
הנגיעה קדם להחתיכה, ומ"מ נחשב בב"א,
ולכן ה"ה כאן. והביא דהחזו"א הסביר דכל
שנפל על הבגד שאינו בלוע, ומתלכלך הבגד
בדם, זהו בליעתו, ולכן באמת נגיעתו
ובליעתו באין כא', ורק היכא שכבר בלוע
הבגד בדם, אז אמרי' דאין הדם החדש נבלע
בו, והוי רק נגיעה [ולפי זה אין צריך להא דתוס' בכתובות,
דכאן הוי בב"א ממש].

(ב) **שהרי נדה מזין עליה- וק'**, הא כל מי שמזין
עליו הוא טמא מת, וא"כ לכא' אי"צ להוכיח
מהא דנדה. וכ' **ראמ"ה** דאה"נ, נקט נדה
להפלגת הענין, דחמורה היא, משום
דמטמאה בהיסט ומגע ומשא, אבל בעצם גם
יכול להוכיח מטמא מת גופא. והוסיף דמה
שיכול להזות על נדה, הוא גופא נלמוד מהא
דיכול להזות על טמא מת, ואין לומר דאין
למדין אפשר מאי אפשר, דמה לי חד טומאה
ומה לי ב' טומאות.

(ג) **דר"ע סבר כמונח דמי- ע' בהג' מהרש"ם**
שהביא מש"כ הפיה"מ להרמב"ם בפרה
דר"ע כאן אזיל לשיטתו דס"ל דקלוטה כמי

וכמו ששרי נ"ט בר נ"ט דהתירא מהאי טעמא,
וא"כ בשאר ק"ק מהני הגעלה קודם שנעשה
נותר. משא"כ בחטאת, איכא גזה"כ לחול גם
נותר אף על טעם קלוש כהאי.

למקומה, הרי יכול להזות עוד פעם ממה
שנשאר באצבע, שהדין הוא רק שצריך
טבילת אצבע על כל הזי' והזי', אבל אם עוד
לא הגיע הזי' למקומה, א"כ לכאור' פשוט
שיכול להזות ממה שנשאר באצבע. וא"כ,
למה אין צריך כיבוס, הרי ראוי' היא להזי'.
והוסיף, דלענין הזי' של בין הבדים ועל
הפרוכת ל"ק, שהרי תיכף שיצאת הזי' מידו,
אף שלא הגיע להפרוכת ובין הבדים, ג"כ
שפיר דמי, כדאי' בתוס' לעיל (טו.), וממילא
שוב הדם שבאצבע מיד אינו ראוי להזי'.
אבל לענין הזי' על מזבח הפנימי, דצריך
להגיע אל המזבח, לכאור' ק' כנ"ל. וע"ש שכ'
להוכיח מזה דכיון דנעשה מעשה הזי' בדם
שבאצבע, א"כ מיד נעשה כל הדם שבאצבע
לשיריים, ואם קלטה הרוח הדם שהיזה,
באמת לא יהי' יכול להזות בדם שנשאר
באצבעו, וממילא אין טעון כיבוס, ע"ש
לראיותיו ליסוד זה.

(ח) **ניתז על העור, וכו' - הק' הקהלות יעקב (ל"ח,**
ב'), למה ניתז על בגד של עור טעון כיבוס,
הא לפום מסקנת רבא לקמן דרק בלוע בבגד
טעון כיבוס, ולכאור' עור אינו בולע כלל, רק
מתלכלך ואין כאן בלוע. וכ' דצ"ל ע"פ
מש"כ בשם החזון איש (הבאנו דבריו לעיל),
דמתלכלך נמי חשוב כבלוע, ורק בשכבר
שבע לו דם אמרי' דשוב נחשב מה שהדם
נוגע שם דהוי רק נוגע ולא בלוע.

(ט) **זה חומר בחטאת מקדשי קדשים - פרש"י דזה**
קאי אכיבוס. אולם ע' ברעק"א לקמן (צה:)
דהביא מה שפסק הרמב"ם דדוקא חטאת
הטעין הכתוב שבירה בכלי חרס, אבל לא
בשאר ק"ק. וכ' רעק"א דיצא לו הרמב"ם כן
ממה ששנינו במתני' זה חומר בחטאת
מקדשי קדשים, דמשמע דאפי' לגבי מה
ששנינו במתני' דשוברין כלי חרס אמרי'
דחומר של חטאת על שאר ק"ק. אלא דהק'
רעק"א, איך שייך לומר כן, הא כללא הוא
בידינו דכלי חרס אינו יוצא מידי דפיו, א"כ
בפשיטות גם שאר קדשים טעון שבירה מצד
בלוע נותר שבו, דאינו יוצא ע"י הגעלה. וכ'
דביארו המפרשים דס"ל להרמב"ם דבודאי
הגעלה מהני לכלי חרס להחליש טעמו
הבלוע עד שאינו ראוי לחול עליו שם איסור,